a že čl. 28 a 29 prov. výn. k učit. zák. nemůže měniti zákon, jest k tomu podotknouti, že příslušný předpis jest obsažen v § 55 služ. pragm. učitelské, jak shora bylo uvedeno.

Tvrdí-li konečně st-lka, že úřad byl povinen, přeložil-li st-lku z moci úřední, přihlížeti k okolnostem touto uplatňovaným tedy k tomu, že v H. není bytu, a měl alespoň výjimečně ponechati jí dřívější činovné, sluší poznamenati, že pro takovýto požadavek není v zákoně podkladu.

Č. 11.106.

Učitelstvo: * Liternímu učiteli, který má způsobilost pro vyučování předmětům nepovinným, přísluší odměna za nadpočetné hodiny vyučovací ve výměře čl. I § 9 ve spojení s čl. V odst. 2 zák. č. 251/1922 Sb. i tehdy, vyučuje-li výhradně předmětům nepovinným.

(Nález ze dne 2. března 1934 č. 4374.)

Věc: Karel G. v J. (adv. Dr. Bedř. Mautner z Prahy) proti ministerstvu školství a národní osvěty o odměnu za přespočetné hodiny.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: St-l, definitivní učitel na 3. německé obecné škole chlapecké v J. a zvláštní učitel češtiny se zkouškou pro vyučování nepovinné češtině na německých obecných a občanských školách, vyučoval ve školním roce 1930/31 češtině jako nepovinnému předmětu na I. občanské škole chlapecké 12, na II. občanské škole chlapecké 9 a na 3. obecné škole chlapecké 6 týdenních hodin, celkem 27 vyučovacích hodin.

Zšr v Brně povolila st-li výnosem z 27. února 1931 za 3 nadpočetné hodiny v I. pololetí školního roku 1930/31 odměnu 150 Kč, naproti tomu neuznala požadavek, aby st-li byla přiznána odměna za tyto 3 hodiny vyšší částkou z důvodu, že šlo o vyučování nepovinné češtině, poněvadž je přidělen I. a II. občanské škole chlapecké v J. jako zvláštní učitel češtiny, jeho jediný a hlavní předmět je čeština, a vyučuje-li tomuto předmětu větší počet hodin než je jeho vyučovací povinnost, možno mu přiznati pouze za tento zvýšený výkon odměnu za nadpočetné hodiny.

Odvolání podané st-lem z tohoto výnosu zamítlo min. škol. nař. výnosem z důvodu výnosu zšr-y.

Stížnost na toto rozhodnutí podanou uznal nss důvodnou z těchto úvah:

V daném případě jest zřejmo ze správních spisů a je ostatně mimo spor, že st-l je definitivním učitelem obecné školy, který má zvláštní způsobilost , prokázanou zkouškou, vyučovati češtině na německých školách obecných a občanských; rovněž je mimo spor, že čeština je podle platných předpisů příslušným rozhodnutím úřadů zavedena jako nepovinný předmět na německých školách obecných a občanských a že st-l tomuto předmětu vyučoval v prvním pololetí školního roku 1930/31

tři nadpočetné hodiny. Na sporu je pouze otázka, v jaké výši přísluší st-li odměna za tyto nadpočetné hodiny. Žal. úřad souhlasně se zšr-ou přiznává mu za tyto 3 hodiny pololetní odměnu 150 Kč, tedy jen ve výměře stanovené v odst. 1 čl. V zák. č. 251/1922 Sb. ve spojení s ustanovením § 25 odst. 1 zák. č. 274/1919 Sb., totiž 100 Kč za 1 týdenní učebnou hodinu ročně. St-l naproti tomu tvrdí, že odměnu za ony 3 nadpočetné učebné hodiny jest počítati ze základu 240 Kč za jednu přespočetnou učebnou hodinu ročně, poněvadž předpoklady čl. V odst. 2 a § 9 zák. č. 251/1922 Sb. jsou u st-le splněny. Nss musil stížnosti přisvědčiti.

Podle § 16 a § 46 odst. 1 zák. učit. č. 104/1926 Sb. nebylo na dřívějších předpisech o odměnách za hodiny přesahující míru vyučovací povinnosti učitelů nic změněno. Platí tedy dosud předpisy §§ 24 a 25 zák. paritního z 23. května 1919 č. 274 Sb. se změnami, provedenými předpisy čl. I § 9 a čl. V zák. ze 13. července 1922 č. 251 Sb.

Podle § 24 par. zák., který navazuje na starší ustanovení zákonů zemských, náleží odměna za vyučování nepovinným předmětům těm učitelům, kteří se vyučováním tím nezabývají jako zvláštním povoláním; zákon tu poukazuje na předchozí ustanovení §§ 22 a 23, které jednají o vedlejších učitelích z povolání. Tito vedlejší učitelé z povolání nemají tedy podle § 24 cit. zák. nároku na zvláštní odměnu za vyučování předmětům nepovinným, poněvadž toto vyučování náleží k jejich povolání a jsou za toto vyučování honorováni jinak. Těmto vedlejším učitelům z povolání náleží zvláštní odměna jen za hodiny přespočetné podle § 25 par. zák., a to nejméně 100 Kč za týdenní učebnou hodinu. Podle § 24 par. zák. mají tedy nárok na odměnu za vyučování předmětům nepovinným jen jiní učitelé než vedlejší učitelé z povolání, tedy jen učitelé literní (§§ 15 a 16), zvláštní učitelé náboženství (§ 17) a učitelky ručních prací (§§ 18, 19, 20). Ustanovení § 24 zák. par. bylo změněno jednak předpisem čl. I § 9 zák. č. 251/1922 Sb., jímž odměny za vyučování předmětům nepovinným byly zvýšeny s dosavadních 100 a 120 Kč na 200 a 240 Kč za každou učebnou hodinu týdenní, jednak čl. V odst. 2 téhož zák., jímž nově upraveny podmínky nároku na tyto odměny. V odst. 2 čl. V je předně normována povinnost všech učitelů vyučovati předmětům nepovinným, kteréžto povinnosti tu dosud nebylo, za to však se dovoluje započítati hodiny vyučování předmětům nepovinným do výměry povinnosti vyučovací. V dalším je pak vázán nárok na odměnu na podmínku zvláštní zkoušky způsobilosti pro vyučování nepovinnému předmětu a konečně se stanoví, že při výměře odměny jest rozeznávati, spadají-li hodiny vyučování nepovinným předmětům do výměry povinnosti vyučovací či přesahují-li tuto výměru. V prvém případě činí odměna polovici odměny plné. Jinak nebylo však na předpokladech nároku na odměnu za vyučování nepovinným předmětům nic změněno, zejména ani v tom, že odměna ta náleží jen učitelům, kteří vyučováním nepovinným předmětům nezabývají se jako zvláštním povoláním.

Z uvedeného plyne, že odměna 100 Kč za týdenní hodinu, st-li poskytnutá, nemohla býti odměnou, kterou jest podle cit. předpisů poskytovati vedlejšímu učiteli nepovinných předmětů, ani odměnou, která je v § 25 odst. 1 zák. č. 274/1919 Sb. stanovena pro literní učitele za

přespočetné hodiny vyučování předmětům povinným, při čemž povinnými předměty jest rozuměti ty, které podle vyučovacích osnov jsou povinným předmětem pro žactvo, nikoli snad ony předměty, jimž vyučovati jsou povinni literní učitelé, jak plyne z toho, že se v cit. ustanovení čl. V odst. 2 zák. č. 251/1922 Sb. stanoví závazek učitelů učiti i předmětům nepovinným.

Z odůvodnění nař. rozhodnutí nutno usuzovati, že žal. úřad odpírá st-li přiznati odměnu podle vyšší výměry, stanovené za vyučování nepovinných předmětů jen proto, že jediný a hlavní vyučovací předmět st-lův na občanské škole byla nepovinná čeština a že tedy žal. úřad vychází z názoru, že odměna podle cit. předpisů čl. V odst. 2 zák. č. 251/1922 Sb. ve výměře podle čl. I § 9 téhož zák. za vyučování nepovinným předmětům náleží učiteli jen za toho předpokladu, že učí nepovinnému předmětu vedle předmětů povinných. Tento názor nemohl nss uznati správným. Ustanovení čl. V odst. 2 zák. č. 251/1922 Sb. přiznává za vyučování nepovinným předmětům vůbec a za vyučování nepovinným předmětům, přesahující povinnou míru vyučovací, zvýšenou odměnu oproti normální odměně za nadpočetné hodiny vyučovací podle odst. 1 téhož článku jen těm učitelům, kteří mají způsobilost pro vyučování tomu kterému nepovinnému předmětu, prokázanou předepsanou zkouškou. Z toho je patrno, že zvláštní honorování vyučování nepovinným předmětům má svůj důvod v tom, že pro toto vyučování se požaduje průkaz ještě zvláštní kvalifikace vedle všeobecné kvalifikace zkouškou dospělosti a způsobilosti učitelské. Tento důvod má platnost, vyučuje-li učitel, vykazující předepsanou zvláštní kvalifikaci, nepovinným předmětům více nebo méně hodin vedle svých vyučovacích hodin povinných, a nepomíjí ani tím, že učitel takto kvalifikovaný, žádá-li toho potřeba školy, je vyučování povinným předmětům úplně zproštěn a vyučuje jenom předmětům nepovinným.

Z toho plyne, že odměnu za vyučování nepovinným předmětům přes míru vyučovací povinnosti jest ve výměře stanovené v 9 cit. zák. přiznati i takovým učitelům, kteří nevyučují vůbec předmětům povinným, nýbrž, majíce předepsanou kvalifikaci k vyučování nepovinnému předmětu, vyučují jen tomuto předmětu. Pro rozlišování v příčině výše odměny za vyučování nepovinným předmětům přes míru vyučovací povinnosti mezi učiteli, kteří učí nepovinným předmětům vedle předmětů povinných, a mezi těmi, kteří podle disposic úřadů školních jsou přikázáni jen k vyučování předmětům nepovinným, není v zákoně opory, a nesouhlasí takové rozlišování ani s nahoře uvedenou intencí zák. Opak nelze dovozovati ani z úvodní věty odst. 2 čl. V zák. č. 251/1922 Sb., kde se praví, že učitelé všech kategorií jsou zavázáni vedle předmětů povinných učiti také předmětům nepovinným; neboť toto ustanovení míří pouze na to, aby legálně byla stanovena povinnost učitelů, učiti nepovinným předmětům, nemá však vztahu k otázce, v jaké výši jest učitelům nepovinných předmětů přiznati odměnu za vyučování nepovinným předmětům přes míru vyučovací povinnosti. Úprava této materie jest obsažena teprve ve třetí větě téhož odstavce, na tomto místě zák. však se nestanoví jako předpoklad pro nárok na odměnu podle § 9 cit. zák. za přespočetné

hodiny, že učitel musí vedle nepovinných předmětů vyučovati také předmětům povinným.

Z těchto úvah dospěl nss k názoru, že stanovisko žal. úřadu nemá opory v zákoně.

Č. 11.107.

Jazykové právo: I. Zákonu jazykovému neodporuje ustanovení čl. 70 odst. 3 jaz. nař., že magistráty měst s vlastním statutem — pokud vyřizují záležitosti státní správy politické a finanční — jsou považovány za orgány repupliky. — II. O zmocnění státní moci výkonné upraviti užívání jazyků úřady samosprávnými a o t. zv. sebeurčovacím právu jazykovém samosprávných korporací.

(Nález ze dne 2. března 1934 č. 4463.)

Prejudikatura: ad I: Boh. A 10.311/33; ad II: Boh. A 5897/26, 7133/28, 8072/29, CCCLXV/29, 10.145/32, 10.245/32.

Věc: Obec H. proti zemskému úřadu v Praze o jazykové právo.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Na stížnost magistrátu hlavního města Prahy, že obecní úřad v H. vyřídil jeho požádání o výslech Marie H. německy, vyslovil okr. úřad v Prachaticích výměrem z 5. srpna 1929, že obecní úřad v H. je povinen podání magistrátu hlavního města Prahy zodpověděti z jazyce státním a výrok ten odůvodnil takto: Magistrát hlavního města Prahy jest oprávněn podle § 13 vl. nař. ze 13. ledna 1928 č. 8 Sb. dožadovati obecní úřady o výslechy a není oprávněn podle čl. 78 jaz. nař. přijímati podání v jiném jazyku než státním.

St-lčinu odvolání nevyhověl zem. úřad v Praze nař. rozhodnutím, poněvadž výrok okr. úřadu odpovídá plně ustanovení čl. 78 odst. 1 větě 2 vl. nař. ze 3. února 1926 č. 17 Sb. Magistrát hlavního města Prahy, vystupující v daném případě jako politický úřad I. stolice, tedy orgán republiky, není podle §§ 1 a 2 jaz. zák. a hlavy I. a III. jaz. nař. povinen ani oprávněn přijímati podání, sepsaná jazykem německým, ježto v jeho obvodu nebydlí 20% státních příslušníků jazyka německého, a proto mu bylo dopsati podle čl. 78 odst. 1 věty 2 jaz. nař. v jazyku státním.

O stížnosti, napadající toto rozhodnutí, uvážil nss toto: — — — —

St-lka brojí proti názoru žal. úřadu, že magistrátu hlavního města Prahy v daném případě, poněvadž vystupuje jako politický úřad I. stolice, přísluší postavení orgánu republiky a vztahují se tudíž naň ustanovení §§ 1 a 2 jaz. zák. a hlavy I. a III. jaz. nař., a výtku tu odůvodňuje takto: Čl. 70 odst. 3 jaz. nař. stanoví sice, že magistráty měst s vlastním statutem, pokud vyřizují záležitosti státní správy politické a finanční, mají platiti za orgány republiky a má se na ně používati předpisů hlavy I. a III. jaz. nař. Než § 8 odst. 1 jaz. zák. nezmocňuje státní moc výkonnou, aby orgány samosprávy učinila orgány státními. Magistráty statutárních obcí jsou obecními úřady, orgány obcí, které tím, že obstarávají státní agendy, nestávají se ani státními úřady ani orgány republiky. Již